

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

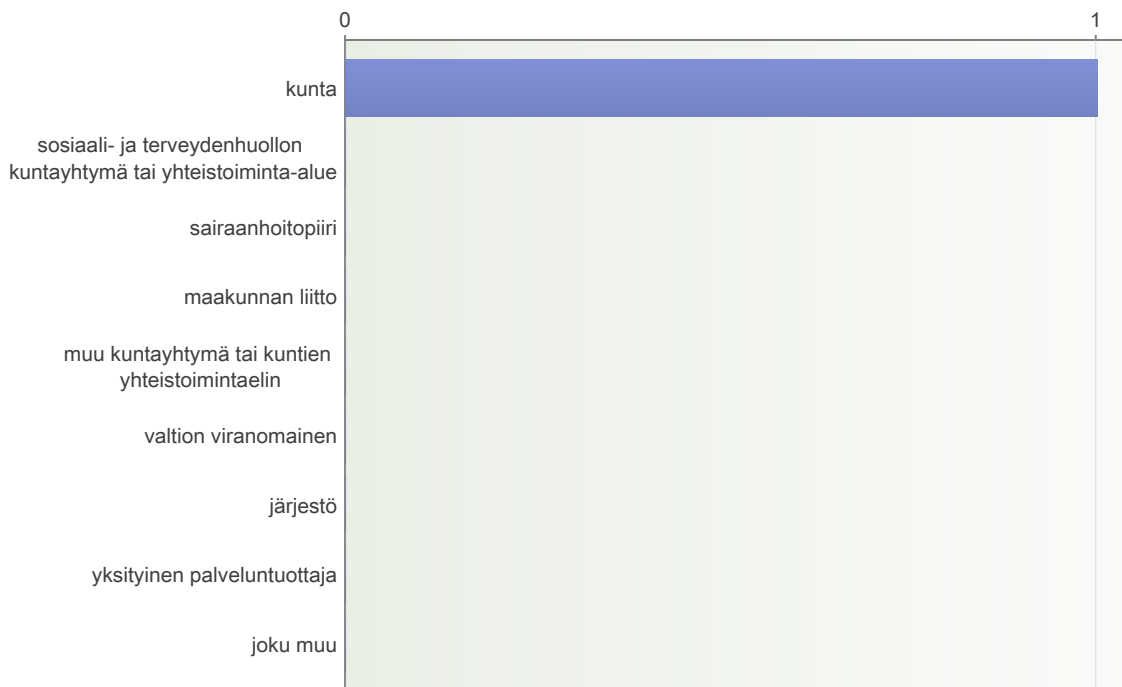
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Haapaveden kaupunki	Ritva Hantula	Antti-Jussi Vahteala, antti-jussi.vahteala, 044 7591 311	11.12.2017	Kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

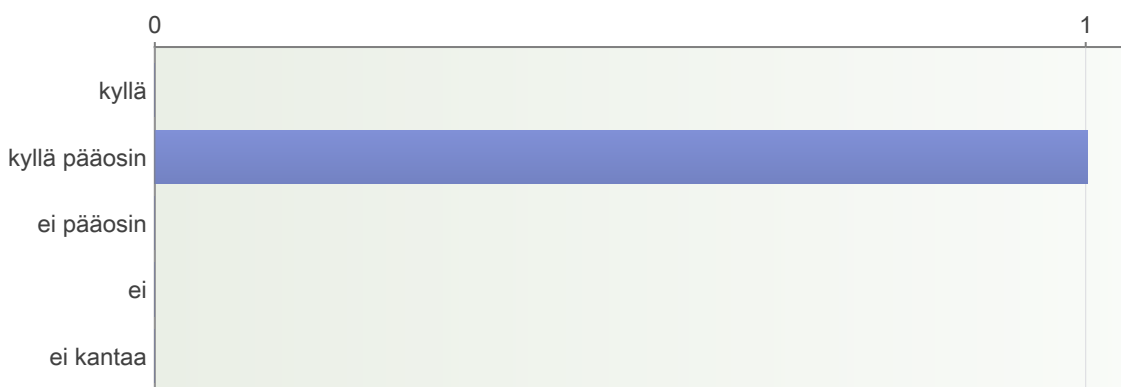
- Haapaveden kaupunki pitää sote-uudistusta tarpeellisenä ja kannattaa valinnanvapauden hallittua laajentamista. Lakiluonnoksessa esitetty malli kaipaa kuitenkin edelleen yksinkertaistamista ja selkeytystä. Malli rajoittaa palveluiden järjestämisvastuuseen ja itsehallintoon lähtökohtaisesti kuuluvaa oikeutta päättää palveluiden tuottamistavasta ja ohjata palveluita kokonaisuutena. Palvelutuotanto pirstoutuu maakuntien tosiasiallisen ohjauksen ulkopuolelle ja eri palveluihin syntyy asiakkaan näkökulmasta nykyiseen verrattuna uusia rajapintoja. Haapaveden kaupunki katsoo, että valinnanvapauspilottien alustavien kokemusten perusteella palvelujen kysyntä lisääntyy ja aiheuttaa näin ollen lisäkustannuksia. Palvelujen kysynnän kasvu näyttää kohdistuvan lievien ja itsestään paranevien sairauksien hoitamiseen, eikä se suinkaan kavenna terveys- ja hyvinvointieroja.

Valinnanvapausmalli on kokonaisuutena vaikeaselkoinen ja edellyttää asiakkaan taholta kykyä arvioida omaa palvelutarvetta, verrata sitä tarjolla oleviin palveluvaihtoehtoihin ja hakeutua palveluihin. Malli ei sovellu kaikille asiakasryhmille ja voi lisätä eikä vähentää väestön hyvinvointi- ja terveyseroja

Haapaveden kaupunki yhtyy Suomen kuntaliiton lausunnossaan esittämiin näkökohtiin valinnanvapauslaista.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

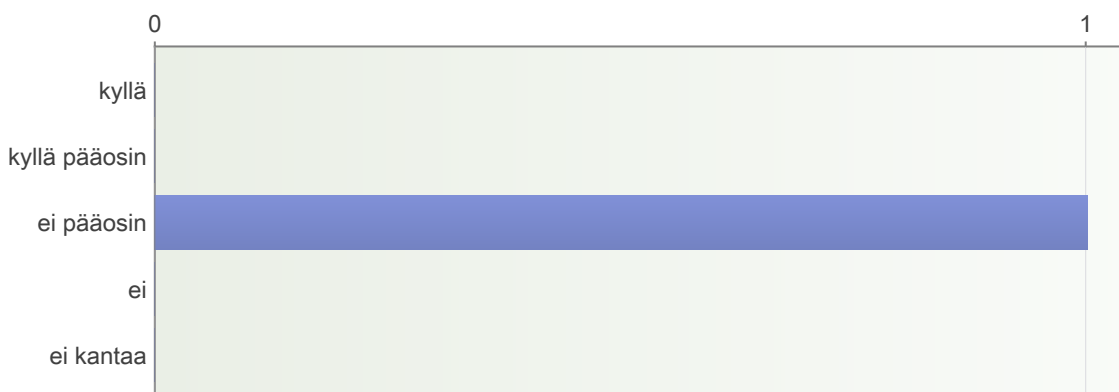
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luonnos edistää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia, mutta ei kaikkien asiakasryhmien osalta. Valinnanvapaus hyödyttää hyvin pärjääviä, satunnaisesti ja vähän palveluja käyttäviä. Asiakkaalla on eniten vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihinsa siellä, missä on runsaasti eri palveluntuottajia. Henkilökohtainen budjetti tarjoaa mahdollisuuksia tehdä omia ratkaisuja. Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa toteutuvat erityisesti alueilla, joilla on valinnan mahdollisuuksia. On kuitenkin tärkeää huomata, että esitettävä valinnanvapausmalli on monimutkainen ja vaikeasti hahmotettava. Sote-palvelujen luonteesta johtuen asiakkailla ja potilailla ei aina ole riittävästi tietoa valintansa perusteeksi. Valinnanvapaus voikin johtaa epätarkoituksenmukaisiin valintoihin

7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

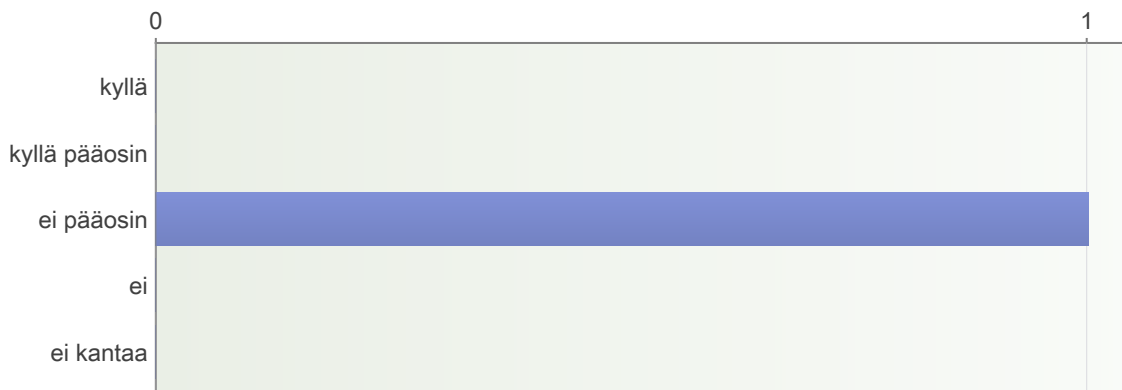
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestelmä on erittäin monimutkainen, ja omaan tilanteeseen sopivaan palveluun hakeutuminen edellyttää asiakkaan kykyä arvioida omaa tilannetta, palveluntarvetta, verrata sitä tarjolla oleviin palveluvaihtoehtoihin ja hakeutua palveluun. Järjestelmä on sekä asiakkaalle että palvelujen tuottajille monimutkainen ja vaikeasti hahmotettava.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

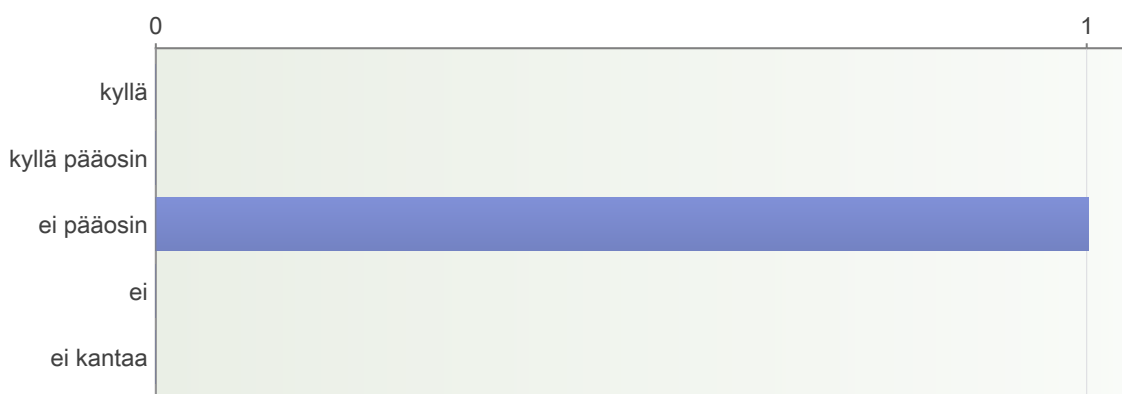
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suunniteltu palvelujärjestelmä on monimutkainen ja palvelujen yhteensovittaminen on huomattavan haasteellista. Integraatio sosiaali- ja terveystarpeiden välillä ei toteudu tavoitteeksi asetetulla tavalla. Palveluketjujen toteutumisen seuranta on haasteellista asiakkaiden vaativien ja laaja-alaisten palvelutarpeiden vuoksi.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

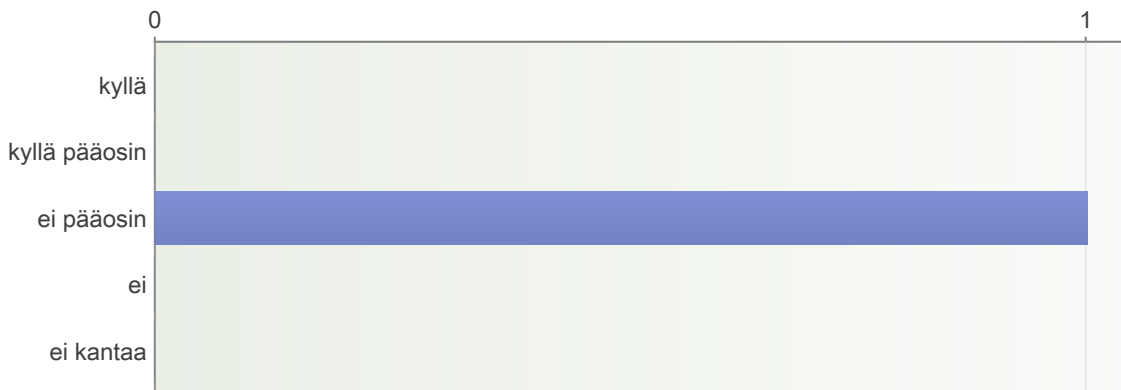
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Integraatiota ei tue järjestämisen ja tuottamisen erottaminen, monituottajamalli sekä valinnanvapauspalveluiden vieminen markkinoille. Valinnanvapauslakiluonnokseen on lisätty lukuisia säännöksiä tämän järjestelmän perusrakenteeseen liittyvän ongelman korjaamiseksi esim. säännökset maakunnan liikelaitosten ja sote-keskusten yhteistyövelvoitteista, vastuusta palveluiden yhteensovittamisessa jne. Eri tahojen yhteistyötä edellyttävä säännöstö saattaa antaa virheellisen kuvan integraation vahvasta asemasta ehdotetussa järjestelmässä. Ehdotettu malli itsessään on integraation näkökulmasta erittäin ongelmallinen ja edellyttää runsaasti tätä ongelmaa korjaavaa sääntelyä.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

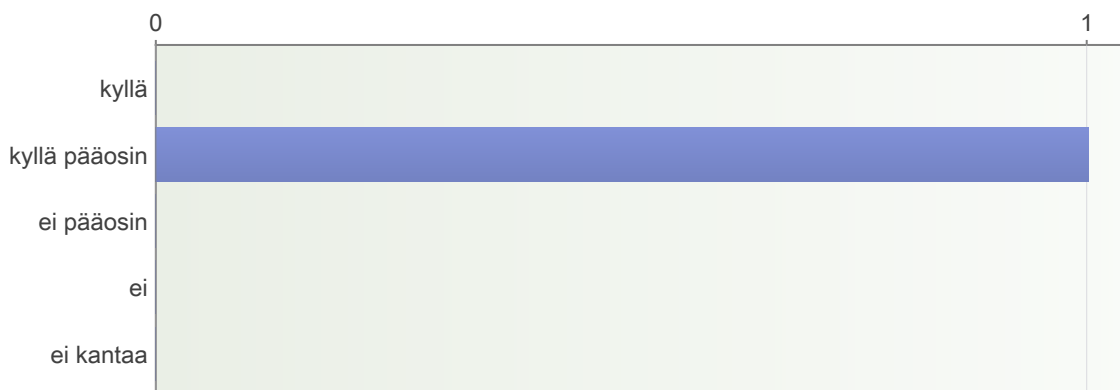
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädäntö kaventaa maakunnan mahdollisuuksia käyttää järjestämisvastuuseen liittyvää valtaa ja toteuttaa järjestämisvastuutaan. Maakunnan on vaikea hallita kokonaiskustannuksia, koska velvoitteet, korvauserusteet ja rahoitus määritellään laissa ja niiden pohjalta annettavissa asetuksissa. Lisäksi maakunnalla ei ole päätösvaltaa sen enempää verotukseen kuin asiakasmaksuihinkaan. Maakunnan itsehallinnollinen liikumatila ja päätösvalta on muodostumassa kapeaksi. Maakunnalla ei järjestäjänä ole mahdollisuutta arvioida palvelutuotannon tarkoituksenmukaista toteuttamista, koska laki velvoittaa asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttöön sekä siirtää suoranvalinnan palveluja yksityisille toimijoille riippumatta jo olevan tuotantorakenteen toimivuudesta. Maakunnan järjestämisvastuun taloudellisen ja vaikuttavan toteuttamisen kannalta maakunnalla tulisi olla valta päättää miten se palvelutuotantonsa järjestää. Järjestämisvaihtoehtoina tulisi ainakin siirtymävaiheessa olla myös nykyisen kunnallisen palvelutuotannon jatkaminen siellä missä se on osoittautunut taloudelliseksi ja tehokkaaksi

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

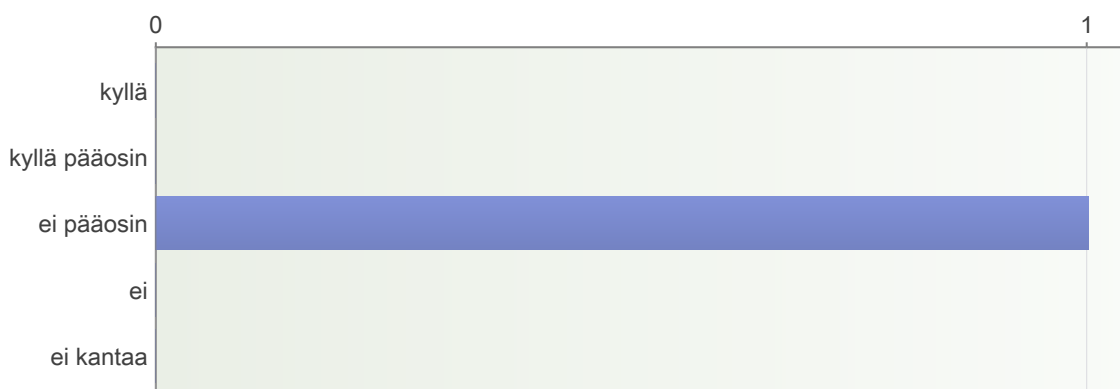
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausuudistus luo mahdollisuuksia uudistaa toimintatapoja ja ottaa käyttöön uusia palveluinnovaatioita. Tarpeetonta ja yksityiskohtaista sääntelyä purkamalla voitaisiin edistää palveluinnovaatioita myös ilman valinnanvapauslainsäädännön mukanaan tuomaa ennakoimattomuutta.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

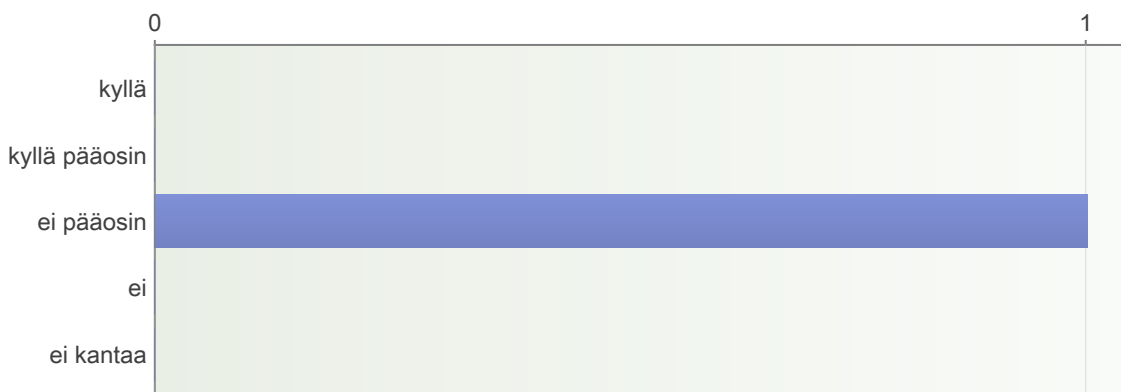
- Uusimman valinnanvapausluonnoksen perusteella ei ole mahdollista tehdä perusteltua arviota siitä, miten hallituksen asettama 3 miljardin kustannustenkasvun hillinnän tavoite on saavutettavissa

Erytisen suuri kustannusriski on suunterveydenhuollossa, kuten lakiesityksen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa tuodaan esille. Palvelujen kasvava kysyntä saattaa kohdentua sellaisiin helppoihin, itsestään paraneviin sairauksiin, joiden hoitaminen kuluttaa kokonaisresursseja, mutta ei tuota hyvinvointi- eikä terveyshyötyä.

Lisääntyvän yksityisen palveluntuotannon myötä julkista tuotantoa on tehostettava ja supistettava, mikäli kustannusten kasvu aiotaan pitää kurissa ja saavuttaa uudistukselle asetetut taloudelliset tavoitteet. Jotta kokonaiskustannukset eivät kasvaisi, julkista sosiaali- ja terveydenhuoltoa tulisi sopeuttaa vähintään yksityisen palvelutuotannon kasvavan osuuden verran. Käytännössä sopeuttamista voi tapahtua merkittävästi vain henkilökustannuksia leikkaamalla. Merkittävä osa henkilöstön sopeutustarpeesta toteutuisi kuitenkin työnantajalta toiselle siirtymisillä ja todentuisi uudistuksen asteittaisen voimaantulon vuoksi useamman vuoden aikana. Henkilöstön siirtyminen julkiselta sektorilta yksityiselle voi aiheuttaa vakavaa työvoimapulaa kriittisissä avaintehtävissä ja erityisosaamisen vajeita ja uhata maakunnan kykyä suoriutua tehtävistään. Uudistukseen liittyy runsaasti oppimis- ja järjestelmien perustamiskustannuksia erityisesti tietojärjestelmissä sekä hallinnollisia kustannuksia, jotka aiheutuvat sopimusohjaukseen liittyvästä valvonnasta ja muusta järjestäjän hallinnollisista kustannuksista. Kustannusten kasvupaineita sisältyy mm. henkilökohtaiseen budjettiin, suun terveydenhuoltoon sekä kaksinkertaisten palvelukanavien osalta opiskelijoiden terveydenhuollossa ja työterveyshuollossa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhtiöttämispakko on korvattu lakiehdotuksessa sellaisilla säädöksillä, jotka käytännössä asettavat maakunnan liikelaitoksen omat toiminnot kilpailutilanteeseen siitä huolimatta, että niillä on viimesijainen vastuu kansalaisten palvelujen saannista. Ongelmaksi muodostuu rahoitus ja sen riittävyys sekä osaajien saatavuus tilanteessa, jossa yksityiset toimijat keskittyvät väestörikkailla alueilla ja maakunnan liikelaitos joutuu huolehtimaan harvaan asuttujen alueiden palveluista nykyistä kapeammalla toimintapohjalla ja vähemmällä henkilöstöresurssilla. Edelleenkin tulisi mahdollistaa kunnille ja nykyisille sote-kuntayhtymille oikeus tuottaa sekä valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluja että maakunnan liikelaitoksen vastuulla olevia palveluja, jos maakunta näkee sen tarkoituksenmukaiseksi

Tärkeää on, että maakunta asettaa myös yksityisille palveluntuottajille veloitteet, jotka turvaavat palvelujen hyvän saatavuuden kaikilla alueilla (kaikissa olosuhteissa).

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden kannalta palveluvalikoima sinänsä on hyvä, mutta kokonaisuuden kannalta ongelmaksi saattaa muodostua liikelaitoksen vastuulla olevien mm. sairaala- ja päivystyspalvelujen tuottaminen, jos resurssit hajaantuvat usealle toimijalle. Sote-keskuksen palveluvalikossa ei riittävästi korostu päihdehuollon perustason palvelut, joita tällä hetkellä moni terveyskeskus tekee itse. Myöskään perustason mielenterveystyötä ei ole mainittu palveluvalikoimassa.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

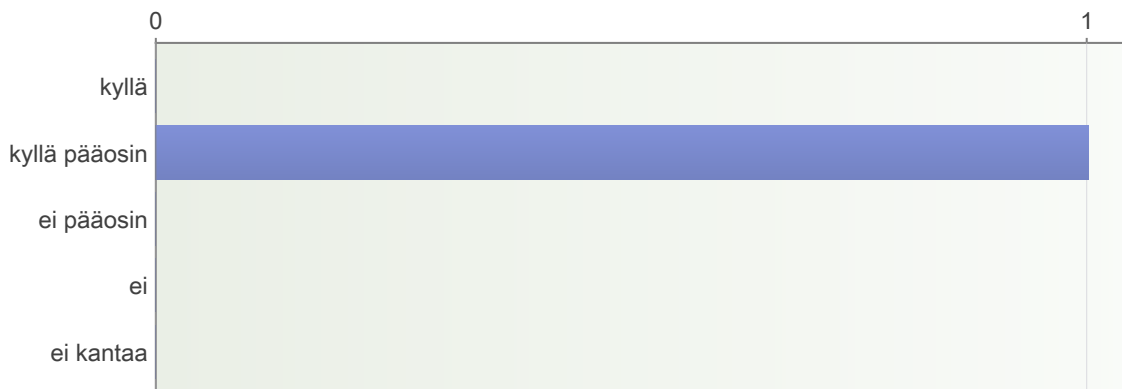
24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luettelo vaatii täsmentämistä laboratoriopalvelujen osalta sekä erikoislääkäripalveluiden ja ammattihenkilöiden konsultaatioiden osalta. Lähtökohtana voisi olla 3 momentin mukaiset palvelut ja muilta osin maakunnan päättämällä tavalla. Suun terveydenhuollon osalta ongelmallista on palvelun jakaantuminen lasten ja nuorten osalta maakunnan toiminnaksi ja muilta osin suoran valinnanvapauden piiriin. Se johtaa palvelujen saannin vaikeutumiseen. Suun terveydenhuollon piiriin tulee näillä ratkaisuilla huomattava määrä asiakkaita jotka ovat käyttäneet yksityisiä palveluja.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

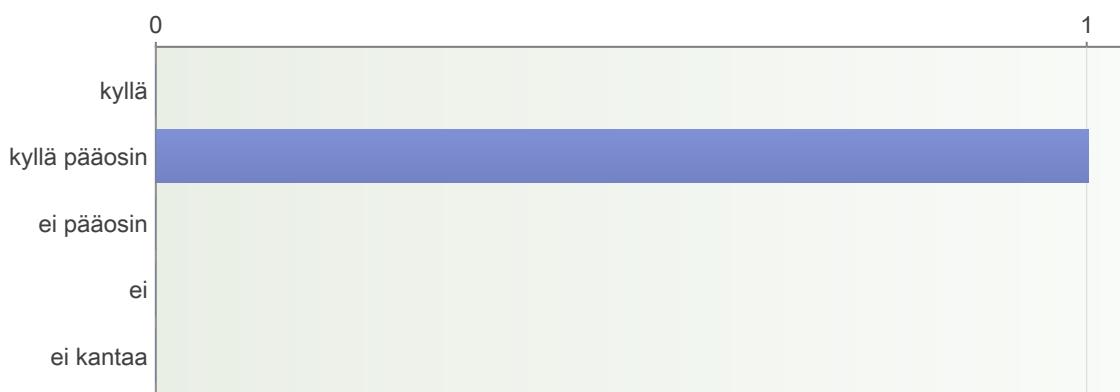
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslaki ”pirstoo” nykyiset palvelut eri toimijoiden vastuulle ja tästä syystä on vaikea ennakoida eteen tulevia rajapintaongelmia. Jako ei ainakaan paranna asiakastason integraatiota. Esimerkiksi kuntoutukseen liittyvät palvelut tulisi määritellä selkeämmin. Lakiluonnoksessa nämä palvelut on hajautettu eri toimijoille, osa sote-keskuksille ja osa asiakassetelien piiriin, jolloin kokonaisuus saattaa pirstoutua ja kustannukset kasvavat.

Perusteluissa mainittua saatavuusongelmaa tulee ratkoa työnjakokysymyksenä ja palveluprosessin kehittämiskysymyksenä eikä pelkästään palvelutarjontaa lisäämällä. Palvelutarjonnan lisääminen johtaa kustannusten kasvuun. Rahoitustarpeen lisäystä ei tule hoitaa asiakasmaksujen korotuksella, koska nyt jo pienituloisilla on vaikeuksia hoidattaa hampaitaan riittävän hyvin.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

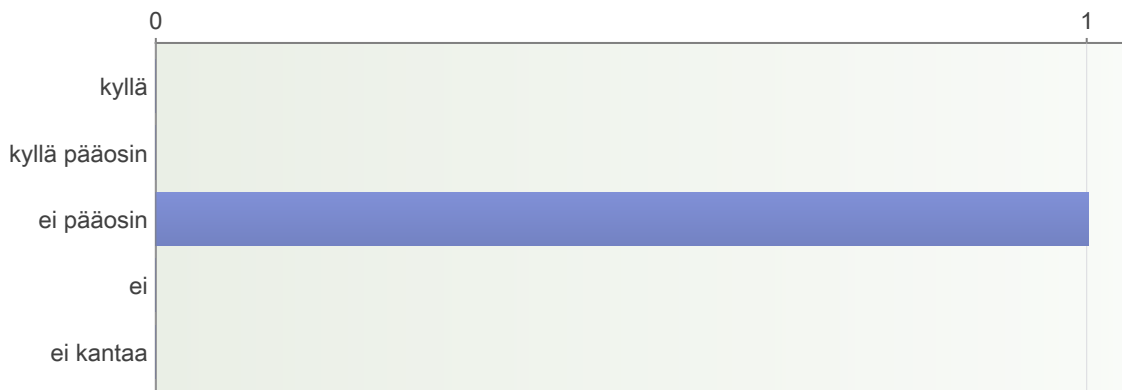
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Suunhoidon jakaminen suoran valinnan palveluihin ja maakunnan liikelaitoksen palveluihin vaikuttaa voimavarojen tehokkaan käytön kannalta epätarkoituksenmukaiselta. Maakunnalle jää pääosin alle 18 vuotiaiden palvelut ja vaativimmat eri hammaslääketieteen alojen palvelut, jotka eivät kuitenkaan täytä erikoissairaanhoidotasaisen hoidon kriteereitä.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännösten mukainen malli hajoittaa sosiaalihuollon palvelun asiakkaan kannalta tarpeettomasti kahdelle eri toimijalle ja lisäksi se eriyttää sosiaali- ja terveydenhuollon eri toimijoiden vastuulle. Sosiaalihuollon "kevyen" palvelun tuominen osaksi suoran valinnan sote-keskuksia ei voimavarojen tehokkaan käytön kannalta vaikuta tarkoituksenmukaiselta ja käytännössä toimivalta.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riittävä, mutta ei kaikilta osin tarkoituksenmukainen. Näin erityisesti niissä tilanteissa, joissa asiakkaalla ei ole kykyä tai motivaatiota kokonaistarvettaan vastaavaan palveluun, esim. päihde- ja mielenterveysasiakkaat, lastensuojelun tarpeessa olevat asiakkaat.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

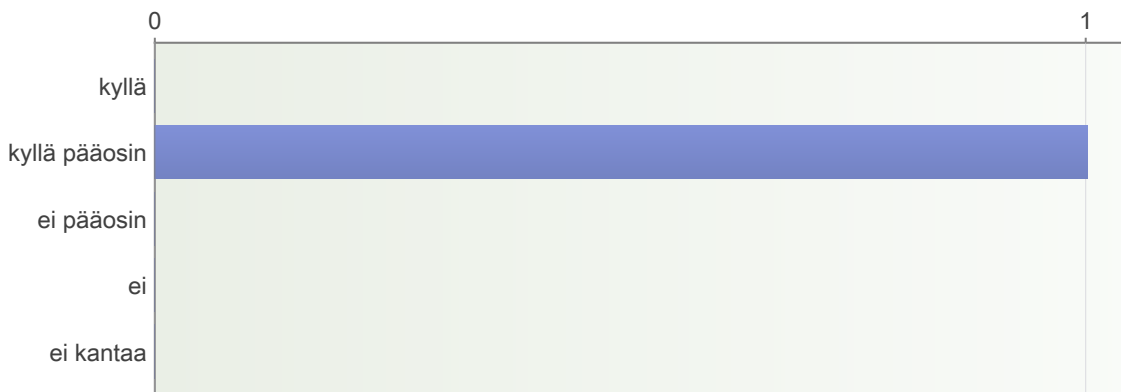
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys on liian velvoittava eikä jätä maakunnalle riittävää päätösvaltaa asiakassetelin käytön laajuudesta. Lailla päätetään liian yksityiskohtaisesti palvelun tuotantotapa ja se voi johtaa epätarkoituksenmukaiseen voimavarojen käyttöön ja päällekkäisiin kustannuksiin. Valinnanvapauslaki velvoittaa maakunnan turvaamaan palvelujen saamisen kaikissa tilanteissa. Asiakassetelin pakollinen, laaja käyttö luo yksityisille palvelun tuottajille oikeuden palvelutuotantoon aina kun ne katsovat sen taloudellisesti kannattavaksi, mutta jättää kannattamattoman tai haasteellisen toiminnan maakunnan tehtäväksi.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

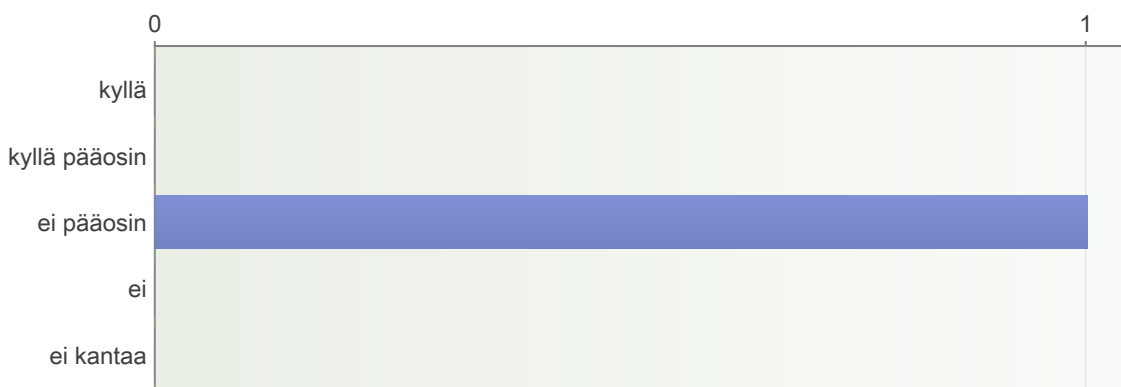
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelien myöntämisen kriteerit tulee harkita tarkoin ja rajaamismahdollisuus tulee olla aina silloin, kun maakunta näkee sen tarpeelliseksi, ei vain silloin kun se on välttämätöntä.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

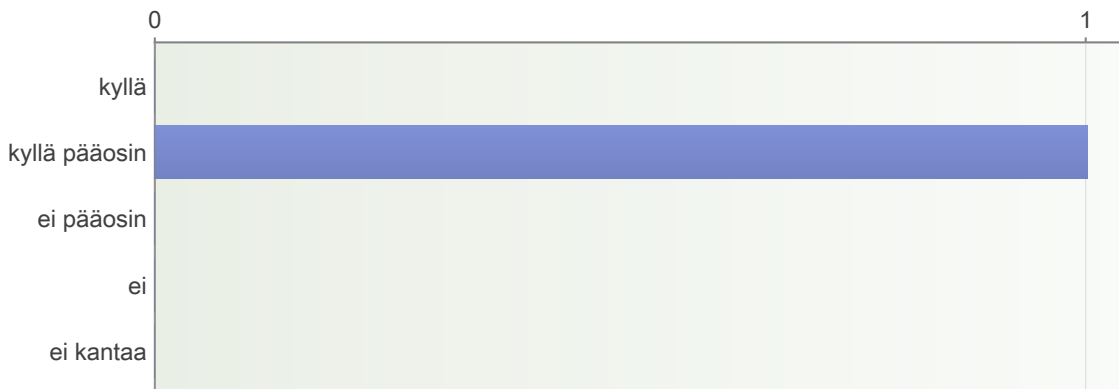
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin käytön tulee olla mahdollista, mutta ei pakollista. Asiakassetelin ulottaminen erikoissairaanhoidon palveluihin velvoittavana ei ole tarkoituksenmukaista, koska se vaarantaa maakunnan vastuulle jäävän toiminnan mm. ympärivuorokautisen päivystyksen toteuttamisen. Nyt jo niukka resurssi tarpeettomasti jakaantuu usealle toimijalle ja aiheuttaa kokonaisuuden kannalta haitallista kilpailua työvoimasta.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

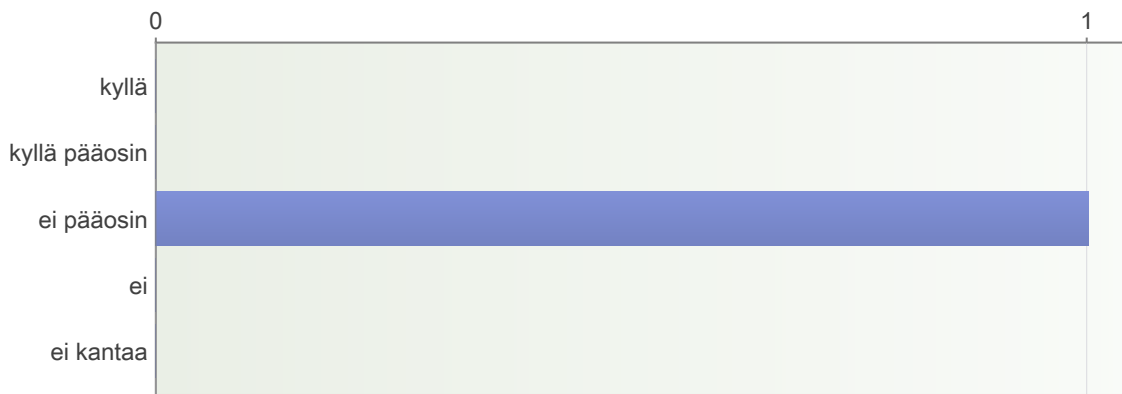
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset ovat riittävät ja tarkoituksenmukaiset, mutta järjestelmä on monimutkainen ja vaikeaselkoinen. Kun asiakkaalla on kyky tehdä valintoja, ovat asiakassetelit asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta perusteltuja.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

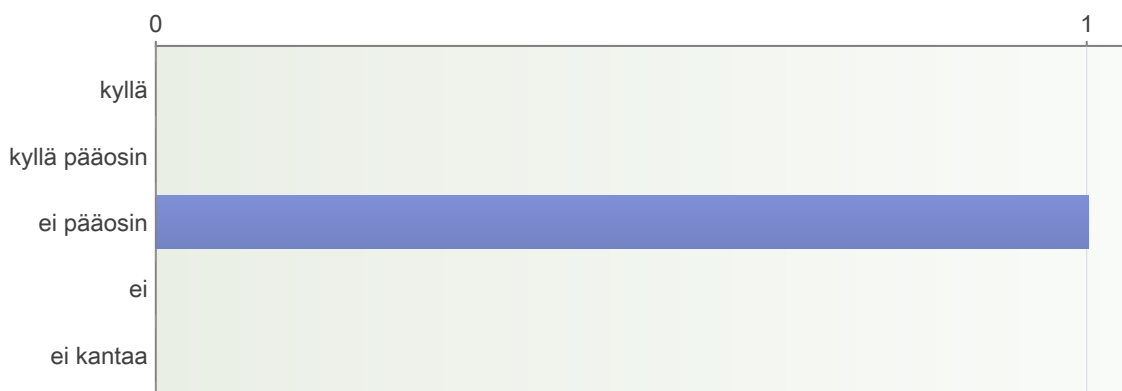
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laki rajoittaa liikaa maakunnan oikeutta päättää järjestämisvastuullaan olevien palvelujen tuottamistavasta. Se ei ole tarkoituksenmukaista todellisen asiakaslähtöisyyden eikä varsinkaan kustannustehokkaan toiminnan kannalta. Maakunnalla tulee olla omassa päätösvallassaan, miten se parhaiten vastaa asiakastarpeeseen alueelliset, palvelurakenteelliset ja muut erityisolosuhteet huomioiden.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

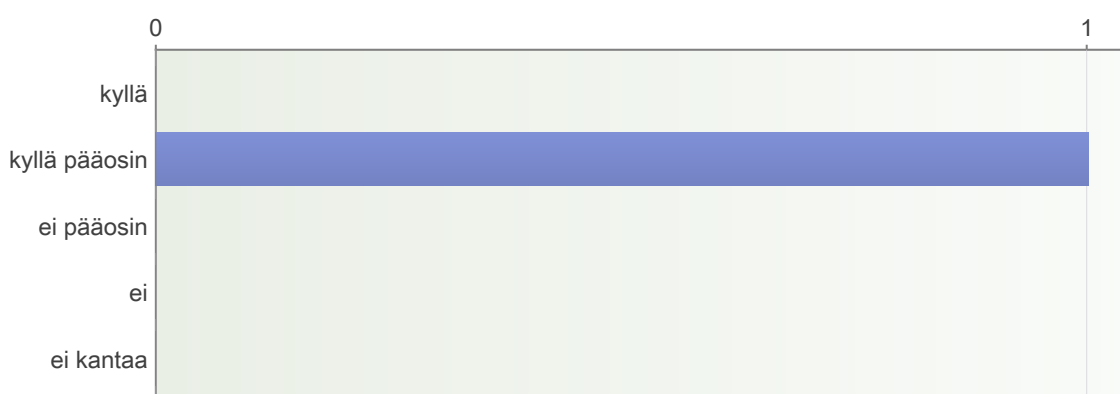
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaista budjettia koskevat säännökset ovat epäselviä eivätkä mahdollista sen arviointia, millainen järjestelmä näiden perusteella syntyy. Koska henkilökohtaisesta budjetista ei ole esitetystä muodosta kokemusta, sen toteuttaminen esitetyllä aikataululla ja samassa yhteydessä laajan sote-uudistuksen kanssa on riski sekä kustannusmielessä että vaikuttavuuden kannalta.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

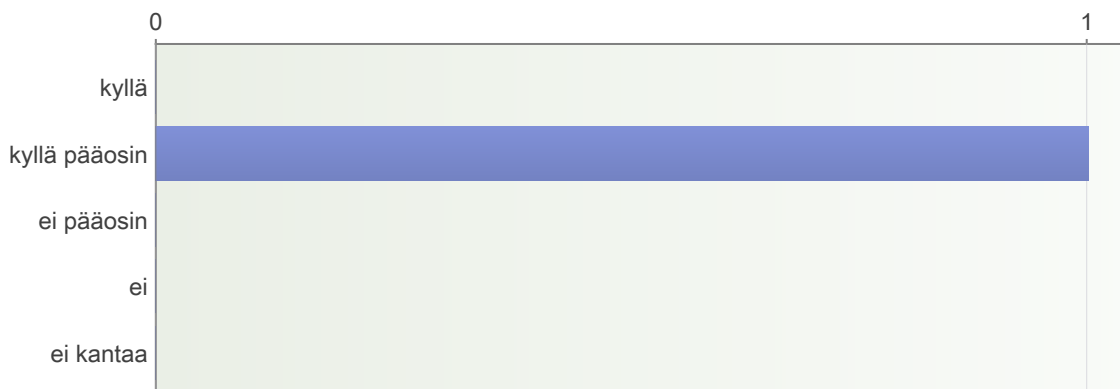
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelma toteuttaminen tulee olemaan haastava tehtävä palvelutoiminnan hajaantuessa useille eri toimijoille, joilla kaikilla on omat taloudelliset tavoitteensa. Asiakassuunnitelmasta on vaarana muodostua hallinnollisesti raskas mekanismi, jossa vastuunjako ei ole selkeä ja päällekkäisyydet todennäköisiä. Lakiesityksestä ei suoraan voida päätellä kuka asiakassuunnitelman kokonaisuudesta käytännössä vastaa. Tästä aiheutuisi myös yksityisyyden suojaan liittyviä kysymyksiä mm. siitä, kenellä olisi ja millaiset käyttöoikeudet suunnitelmaan tilanteessa, jossa yhteisiin suunnitelmiin koottaisiin laajasti asiakkaan saamia palveluja sydänleikkauksesta toimeentulotukeen ja lastensuojelusta syöpähoitoihin, Samoin olisi ratkaistava kysymys siitä, kuka asiakassuunnitelman kokonaisuudesta vastaisi.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

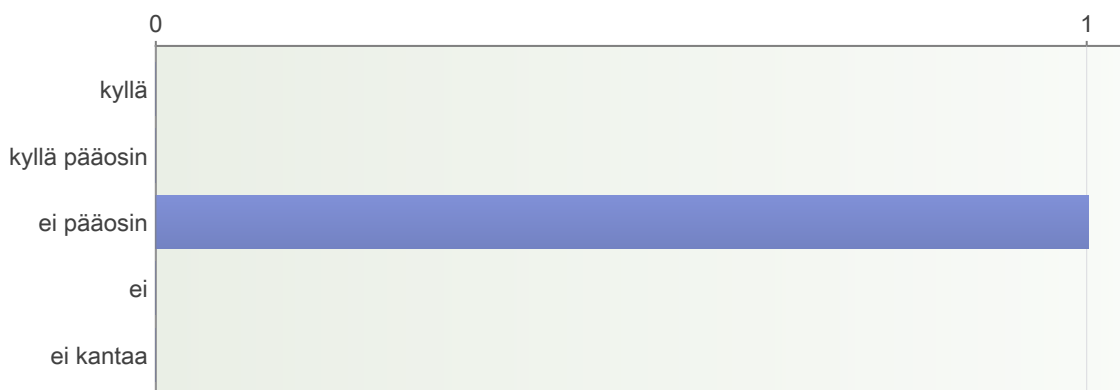

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla ei ole riittäviä keinoja asettaa seuraamuksia tilanteessa, jolloin tuottaja ei toimi maakunnan edellytysten mukaisesti. Vastuukysymykset ovat monimutkainen kokonaisuus, joka ei lain säädösten pohjalta suoraan ratkea.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

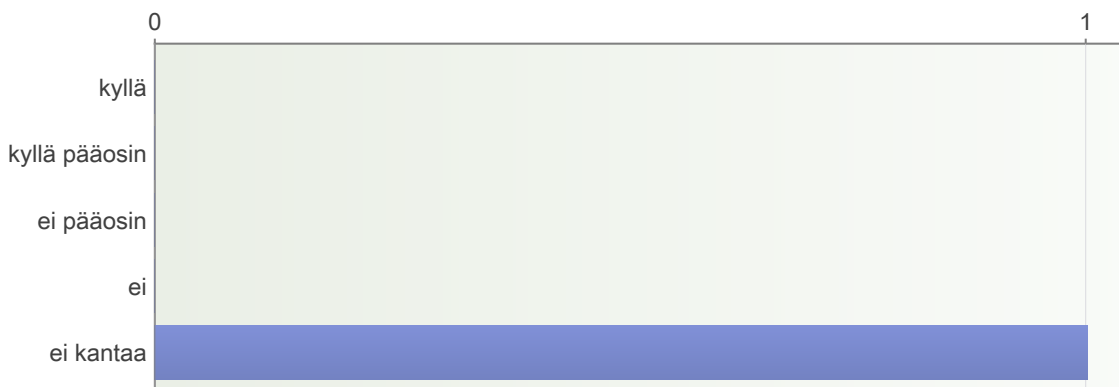

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

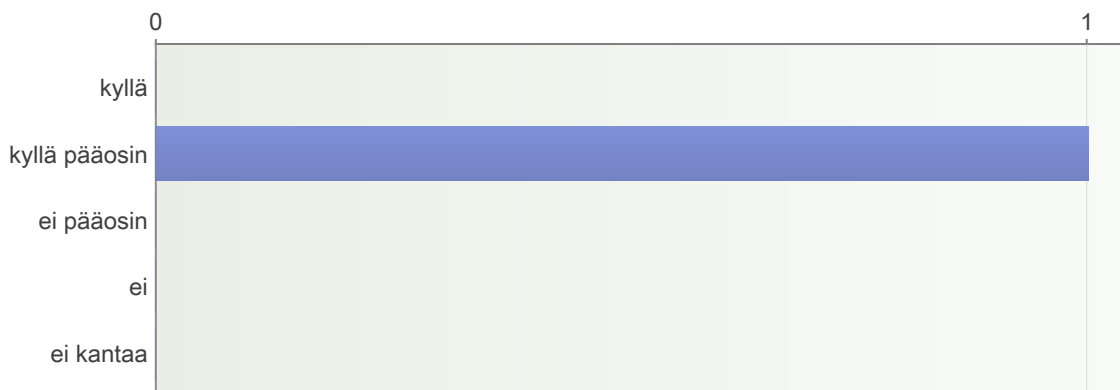
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

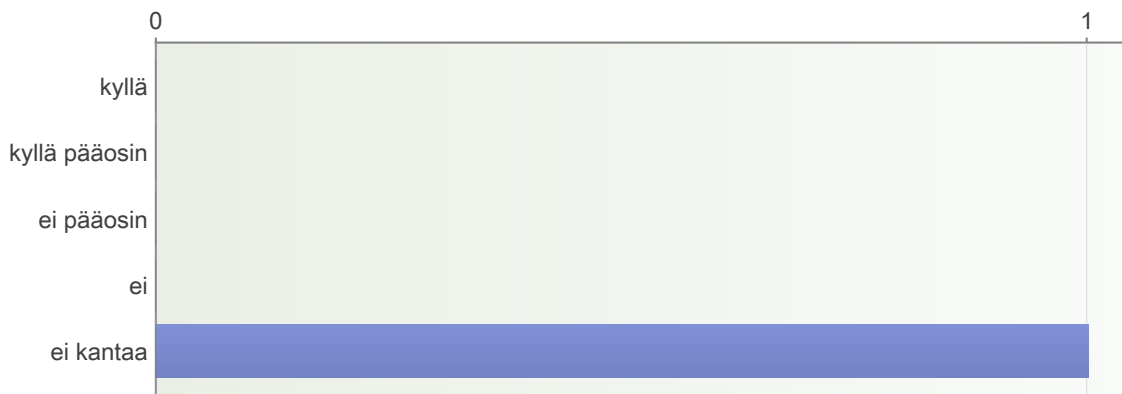
Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu mm. suoranvalinnan palvelun tuottajille suoritettavien korvausten päättämisestä on tiukka ja jo se kasvattaa riskiä siirtymävaiheen kustannusten kasvamiselle.

Osa-optimointimahdollisuus on edelleen olemassa. Eräs merkittävä taloudellinen kannustinongelma ilmenee sote-keskusten jatkopalveluun ohjaamisessa. Sote-keskukset voivat ainakin teoriassa optimoida taloudellista tulostaan ohjaamalla osan asiakkaistaan maakunnan suoraan rahoittaman liikelaitoksen palveluihin. Näiden ei-toivottujen kannustinvaikutusten eliminoiminen näyttää jäävän pitkälti maakuntien vastuulle.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

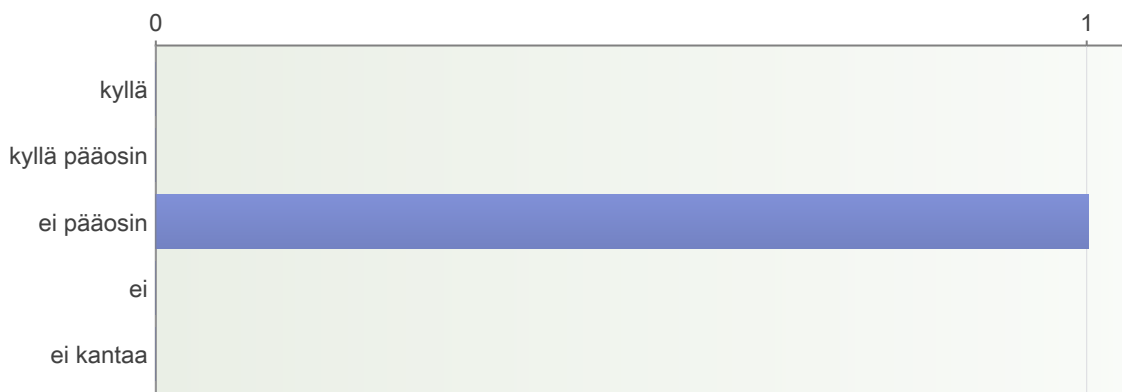

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

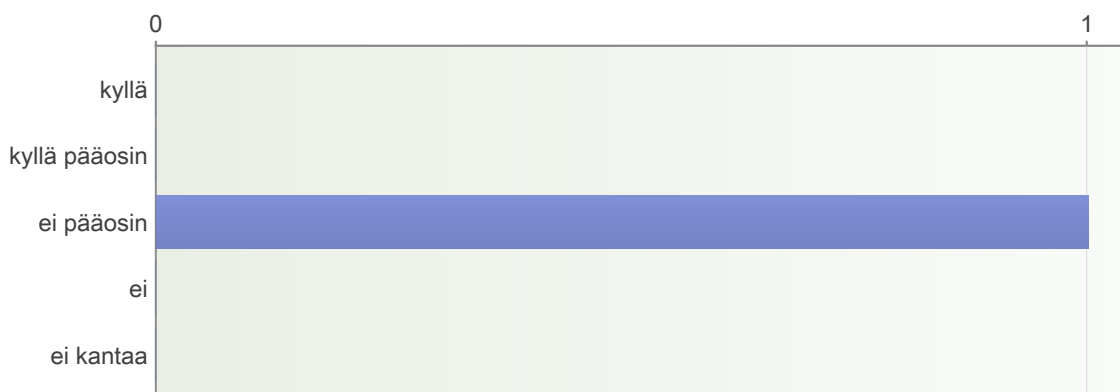
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitoksella on viimesijainen velvoite huolehtia asukkaiden palvelutarpeeseen vastaamisesta ja tästä syystä sillä ei ole yhdenvertaisia toimintaedellytyksiä. Lisäksi maakunnan liikelaitoksella on vastuullaan kaikki kunnilta siirtyvä henkilöstö ja tilat, joiden sopeuttaminen lyhyellä aikataululla sitoo liikelaitoksen kehittämis- ja muut voimavarat toiminnan sopeuttamiseen. Soteuudistuksen epävarmuudesta ja viivästyksestä johtuen julkisen sektorin valmistautuminen uudistukseen on rajoitettua

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

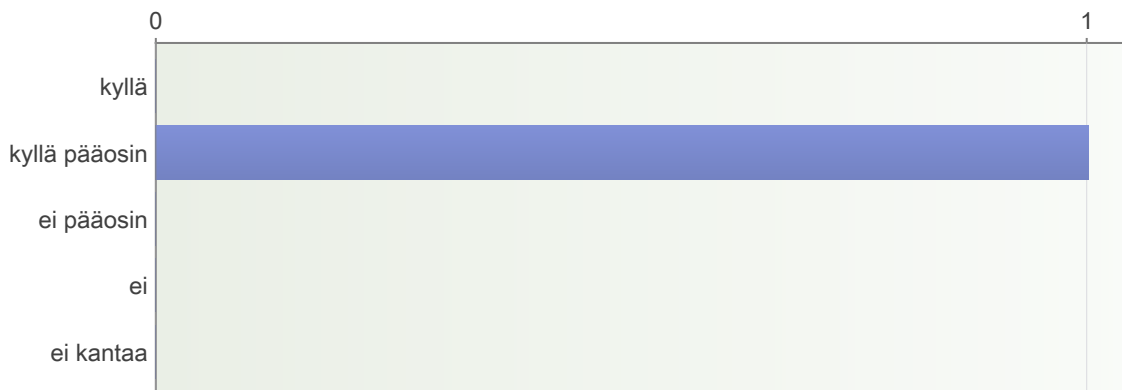
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen saatavuuden osalta ei tullene ongelmia, mutta kustannusten hallinta on haasteellista. Valinnanvapauslain voimaantulon porrastaminen on hyvä asia, mutta siirtymäaika on liian lyhyt. Sote-järjestämisvastuun ja tuotannon siirtyminen maakunnille on niin iso muutos, että sen haltuunotto kaikesta ennakkovalmistelusta huolimatta sitoo maakuntien voimavarat niin tarkoin, että kokonaisuuden, toiminnallisuuden ja talouden näkökulmasta ei ole perusteltua käynnistää samaan aikaan tai hyvin lähellä suuren hallinnollisen muutoksen ajankohtaa isoa ja perusteitaan myöten sosiaali- ja terveystuotantoa muuttavaa valinnanvapausuudistusta. Riskinä on kustannusten kasvu ja vaikeasti hallittava muutosprosessi. Muutos edellyttää myös henkilöstön laajaa kouluttamista ja sekin ajoittuu samaan aikaan ison kokonaisuudistuksen kanssa.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

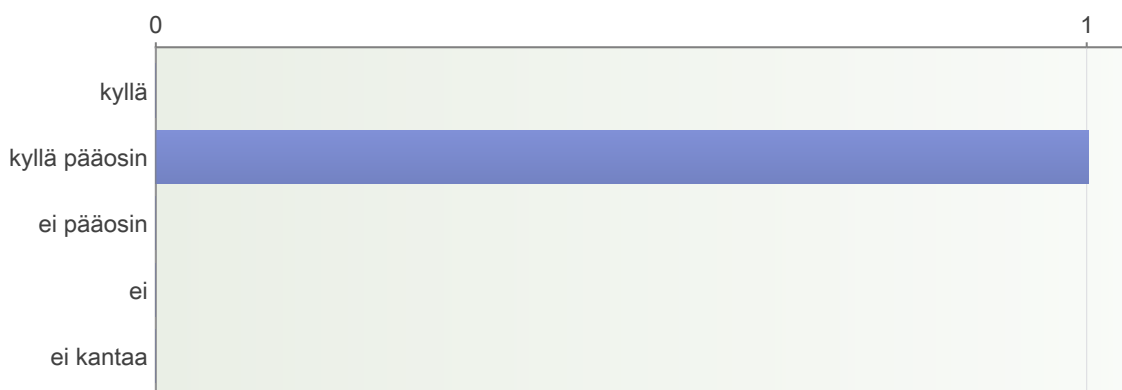
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tietojärjestelmien toimivuus on edellytys sote-keskusten toiminnan edellyttämän tietojen siirron toteuttamiselle niin asiakkaan, palvelutuottajan kuin maakunnankin kannalta. Tietojärjestelmien suunnittelu ja käyttöönotto vaatii useampia vuosia vielä senkin jälkeen kun lainsäädäntö on lopulta hyväksytty. Tämän vuoksi siirtymäaika on liian lyhyt ja maakunnille tulee mahdollistaa harkinta- ja päätösvaltaa valinnanvapauden toteuttamisessa niin aikataulullisesti kuin sisällönkin osalta.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelutuotannon jakaantuminen maakunnan ja yksityisten, suoran valinnan toimijoiden kesken muodostaa resurssien riittävyyden ja kustannusten hallinnan kannalta riskin. Kun samaan aikaan sv-korvatuista hammashoidon palveluista siirtyy asiakkaita ennalta arvaamaton määrä maakunnan rahoituksen piiriin, resurssitarpeen ja kustannusten arvioiminen tulee olemaan vaikeaa. Kustannuskasvu on väistämätöntä. Siirtymäaika on liian tiukka, koska maakunnan tulisi kyetä jo vuoden 2020 loppuun mennessä päättämään palveluntuottajille asetettavista ehdoista sekä suoran valinnan palveluntuottajille maksettavista korvauksista. Kustannusten kasvu ei saa johtaa asiakkaiden omavastuun nousuun, koska jo nykyisellään maksut uhkaavat muodostua osalle asiakkaista palvelujen käytön esteeksi. Suun terveydenhuollon merkitys väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta on tärkeä ja kasva väestön ikääntyessä.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

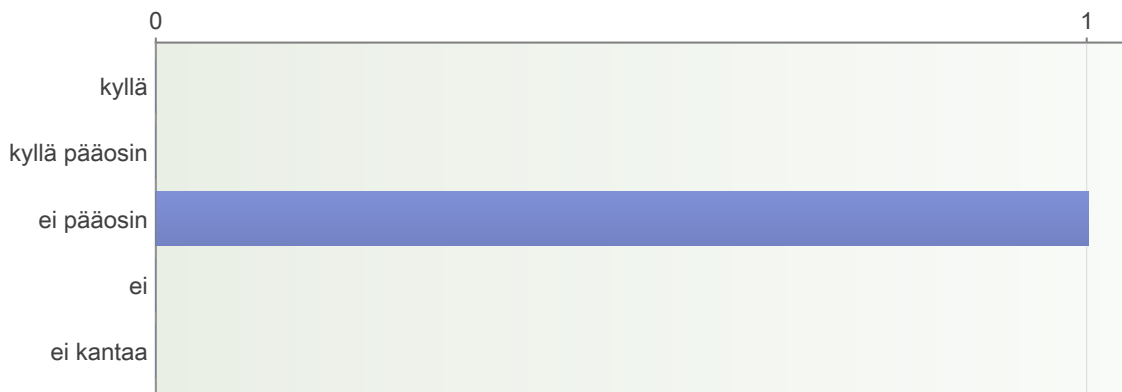

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

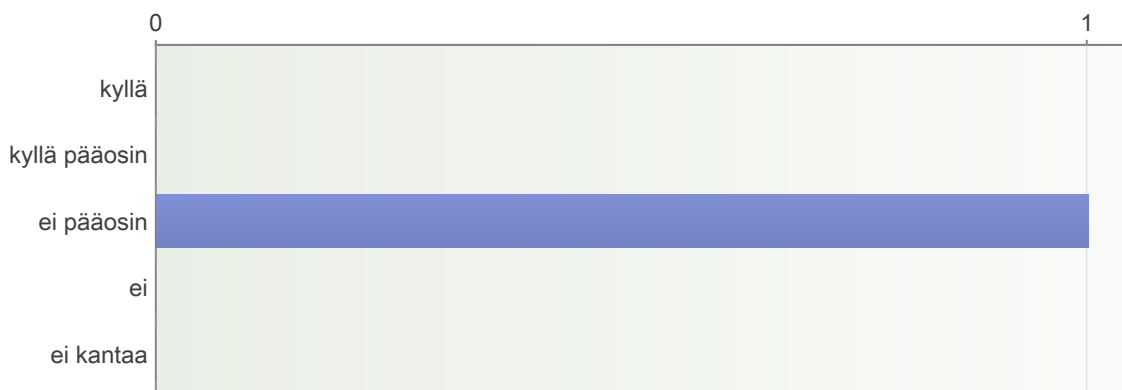
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimivien palvelujen tuottaminen edellyttää riittävää asiakas-/ väestöpohjaa, myös järjestelmän asettamat osaamis- ja tietojärjestelmävaatimukset voivat muodostua pienille toimijoille esteeksi. Kilpailu johtaa fuusioihin, jolloin markkinat keskittyy suuremmille organisaatioille. Keskittymiskehitys on jo käynnissä.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden kielteiset vaikutukset markkinoihin ja kustannuksiin ovat jääneet liian vähälle huomiolle

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Palvelutoimintaa joudutaan sopeuttamaan yksityisten toimijoiden tullessa markkinoille, kiinteistömassan soveltuvuus ja tarve tulevassa monitoimijaisessa mallissa on kyseenalainen ja henkilöstön liikkuminen eri toimijoiden välillä on kysymysmerkki.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden toteuttaminen esitettyssä muodossa ja aikataululla johtaa kustannusten ennakoimattomaan kasvuun, integraation heikentymiseen nykytilaan verrattuna ja palvelujen tasavertaisen saatavuuden vaarantumiseen. Ehdotettu malli on monimutkainen ja vaikeasti hallittava niin järjestäjän kuin asiakkaan näkökulmasta. Esitetty aikataulu on liian tiukka jo pelkästään tarvittavien tietojärjestelmien toteuttamisen kannalta. Koko sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja tuottamisen siirtyminen maakunnille yhdessä muiden toimintojen kanssa on niin suuri hallinnollinen ja toiminnallinen uudistus, että ei ole tarkoituksenmukaista, eikä järkevää kytkeä samaan muutosprosessiin nyt ehdotettua valinnanvapauden toteuttamista. Ehdotetut siirtymäajat ovat liian lyhyet. Valinnanvapaudelle on tarkoituksenmukaisempaa säätää mahdollistava lainsäädäntö ja jättää sen käytännön yksityiskohtainen toteuttaminen maakuntien ratkaistavaksi. Ehdotetussa valinnanvapauslaissa on liian paljon operatiiviseen käytännön toimintaan menevää säätelyä, jota ei ole syytä säätää lailla

Ehdotettu valinnanvapauslaki johtaa myös voimakkaaseen sopeutustarpeeseen julkisessa tuotannossa, kun palvelutuotanto yksityisten sote-keskusten perustamisen sekä asiakassetelien ja henkilökohtaisen budjetin vaikutusten seurauksena merkittävästi siirtyy yksityisille toimijoille. Tämäkin muutos liian nopealla aikataululla ja ajoittuneena suureen maakuntaudistuksen käynnistysvaiheeseen lisää sekavuutta, heikentää palvelujärjestelmän ohjattavuutta ja lisää kustannuksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.